

Af RIKKE HAST OG ANNE
BRUHN JØRGENSEN
anne.joergensen@soendag.dk
Foto: HEIDI MAXMILING,
SIF MEINCKE m.fl

TEMA
Selvfølgelig
elsker vi sko

DINE SKO

er prikken over i'et

»Giv en kvinde de rigtige sko, og hun kan erobre verden,« sagde Marilyn Monroe om vores yndlingstilbehør: Skoen. Vi elsker dem alle, uanset om de er høje, flade, praktiske eller smukke. Vi har taget et kig på, hvorfor vi er så vilde med lige netop sko.

Skodesigner Barbro Ernland:

ALLE SKAL HAVE GODE SKO

Da lille Barbro var seks år gammel, rendte hun altid rundt i sin mors højhælede sko og følte sig fin og kvindelig. Det affødte en bemærkning fra Barbros farmor om, at den lille pige burde have sin egen skobutik. I dag, 42 år senere, er det virkelighed. Ønsket om at kombinere æstetik og komfort i én og samme sko, blev grundlaget for Barbro Shoes.

– Forestil dig en helt almindelig dansk kvinde. Hun står op kl. seks om morgenen, hun har en hektisk morgen, og så er hun på arbejde i otte-ti timer. Bagefter henter hun måske børn igen, hun handler ind, hun laver mad til sin familie, hun putter sine børn og så begynder det hele ellers forfra næste dag. Så forestil dig, at hun skal tilbringe hele sin dag i en smuk, men tårnhøj stilet.

Med disse ord overbeviste danske Barbro Ernland, som til daglig er bosat i Vallensbæk, for tre år siden et portugisisk skofirma om, at de skulle producere hendes sko. De sko, hun havde haft et ønske om at lave i mange år.

Kickstartet af knæskade

Som 17-årig fik Barbro en knæskade til håndbold. Og sådan begyndte det: Problemet med at finde gode sko. For pludselig oplevede Barbro, at de smukke, men meget høje stiletter simpelthen var for ubehagelige at have på en hel dag. Med et job som salgskonsulent i London, hvor Barbro var bosat dengang, og en daglig uniform bestående af

jakketsæt og dertilhørende stiletter, blev udfordringen sat på spidsen.

– Jeg har 30 års erfaring med at finde smukke sko, som samtidig er rare at gå med. Jeg brugte engang flere dage i København på at gå og lede efter sko, og jeg kunne simpelthen ikke finde en eneste feminin sko med lidt hæl og lidt elegance, som samtidig var til at holde ud at have på i en hel dag. Der findes jo sko, som både er lækre, smukke, sexede og virkelig elegante, men du kan bare ikke gå i dem en hel dag.

Hver eneste gang Barbro manglede sko, var det et projekt at finde nogen, hvor det visuelle og det praktiske blev kombineret. De mange års erfaring med at søge efter sko, gav hende til gengæld en stærk bevidsthed om, hvordan den perfekte sko ville se ud – og ikke mindst, hvordan den ville føles. For hver eneste gang Barbro oplevede problemer med at finde behagelige stiletter, blev en gammel tanke vakt til live inden i hende. Drømmen om en dag at skabe sine egne smukke, elegante og selvfølgelig komfortable sko.

– Altså efter dagene i København, hvor jeg ikke lavede andet end at lede efter sko, havde jeg stadig ikke fundet nogen, der kombinerede det feminine og elegante samtidig med, at de var behagelige at gå i. Vi vil se godt ud, og vi vil se sexede ud. Men vi vil også gerne have den power, der ligger i at kunne gå ordentligt i en sko.

Et stort skridt

Tanken var altså ikke ny for Barbro. Hun vidste præcis, hvordan skoene skulle se ud, men hun havde et godt job som forretningsudvikler, og hun havde ikke en stor opsparing med etiketten »skobutik« klistret henover. Desuden havde hun intet kendskab til den branche, hun overvejede at kaste sig ud i.

– Alle sagde til mig: »Det der, det skal du altså ikke gøre. Det er umuligt, det er svært, og det kan ikke lade sig gøre.«

Barbros mand er bankmand, og hun var godt klar over, at det måske ikke blev helt lige til at overbevise ham om, at det var en god idé, at hun hævdede hele sin pensionsopsparing og satsede alt på en drøm, som muligvis ikke var realistisk. Vendepunktet blev en hyggelig og uskyl-

Barbro Ernland designer sko, som både er smukke, og som man kan holde ud at have på en hel dag.

dig snak i klitterne tæt ved familiens sommerhus. Her delte Barbro og hendes søster en flaske vin en aften, da Barbro igen fortalte, at hun brændte for at komme til at lave sine egne sko.

– Min søster bor i Amerika, og der gør man jo bare tingene uden at tænke så meget over det, så hun opfordrede mig kraftigt til bare at springe ud i det. Der var faktisk ikke andre end hende, der syntes, at jeg skulle gøre det. Men jeg tænkte: »Jeg laver fandeme min sko!«

En anderledes sko

Hvis du først én gang har set en sko fra »Barbro Shoes«, så vil du altid kunne genkende dem på lang afstand, næste gang du ser dem. For de ser nemlig ikke ud som den klassiske, høje stilet, vi kender.

– Alle kender det at have nogle sko på, som gør ondt at gå i, eller som klemmer, og det bliver kun værre med alderen. I samarbejde med en ingeniør på DTU fandt jeg ud af, at hvis hælen ikke er mere end seks en halv centimeter på en almindelig størrelse 38, så er belastningen på forfoden ikke lige så stor. Jo højere hælen er, jo mere støtter du på forfoden, og det gør rigtig ondt i længden.

Men der er også noget andet ved Barbros stiletter, og det er måske i virkeligheden mest det, der rent visuelt gør dem iøjnefaldende. Hælen sidder nemlig lidt anderledes placeret. Ingeniøren fra DTU, som Barbro talte med, forklarede hende, at for at finde ud af, hvor hælen skal sidde for at belaste foden mindst muligt, måtte de bruge den samme formel, som når man skal bygge en bro og placere de bærende pæle.

– Når du bygger en bro, så sætter du jo ikke bropillerne for enden af broen. Du sætter dem på et punkt i midten efter nogle beregninger, og det er de samme formler, der er brugt for at placere hælen på mine sko korrekt. Placeringen af hælen er altså meget vigtig, og det er derfor hælen på mine sko sidder længere inde mod midten, end de gør på en tra-

Da Barbro skulle designe sine sko, havde hun intet mindre end 22 danske kvinder til at hjælpe sig med at teste skoene.

ditionel stilet. Det er samme placering, som bruges på en dansesko, fordi det giver en bedre balance.

Mere end en sko

Men Barbros sko er andet og mere end formler og beregninger. Barbro har nemlig, som så mange andre kvinder, en stor interesse for sko og ikke mindst for det, sko har mulighed for at give til kvinder. Og Barbro selv er ikke i tvivl om, hvad skoens fornemmeste opgave er:

– En sko skal give dig styrke

og gennemslagskraft. Den må ikke stjæle noget fra dig. Hvis du har en kedelig, flad sko på, så stjæler skoen fra din femininitet, fordi du ikke føler dig lækker og kvindelig. Hvis du derimod har en smuk, højhælet sko på, så giver skoen noget til din seksualitet og din selvfølelse.

Barbro forklarer, hvordan en sko kan give os power, energi og selvsikkerhed. Hun mener, det er en følelse, alle vi kvinder har ret til at føle hver eneste dag, ikke mindst i en arbejdssituation.

– Hvis du eksempelvis skal præsentere et stort projekt, så skal du bruge din energi på det. Hvis dine sko så gør ondt, eller dine fødder er ømme, så bruger du i stedet din energi på at fokusere på det. Desuden er skoen jo et lille kunstværk i sig selv. Det er en kjole, der hænger på en bøjle, ikke på samme måde. Sko kan være med til at justere elegancen i vores påklædning – både op og ned. Og så er skoen jo mere end bare en sko. Den er i hvert fald halvdelen af vores påklædning.

Emilia van Hauen har selv masser af sko. Og disse knald-gule stiletter fra Ganni hører til favoritterne.

Nogle, der har masser af lækre sko, er vores royale kvinder. Vi har samlet de fineste af slagsen på vores hjemmeside. Se Marys, Maries og Margrethes sko på www.soendag.dk/royalesko

Emilia van Hauen er kultursociolog og fortolker og formidler tidens trends og tendenser. Og hun er ikke i tvivl om, hvad det er ved sko, vi kvinder er så vilde med.

– Det fede ved sko i forhold til tøj er, at de er bestandige. Deres udseende og deres form ændrer sig ikke. Uanset hvor meget du vejer, eller hvordan din krop ser ud, så kan du altid passe dine sko. Skoene bliver ved med at være, som de er.

Skoenes superstjerne

Der er vist ingen tvivl om hvilke sko, der er det største hit hos os kvinder. For hvem holder ikke af at få lidt ekstra højde og tilmed en pænere kropsholdning? Det kan vi få med et par lækre stiletter, som er og bliver skoenes superstjerne nummer et. Den elegante sko er oprindeligt opkaldt efter en meget tynd, italiensk dolk, kaldet stiletto, hvilket forklarer den høje, tynde hæl, som kendetegner en klassisk stilet. Og godt nok formår stilletterne både at gøre os højere og give os en bedre kropsholdning, men samtidig giver de også mange af os ømme fødder og en ringere mobilitet. Og ifølge Emilia van Hauen er det netop dobbeltydigheden mellem power og skrøbelighed, der appellerer til os kvinder.

– Når du har en stilet på, bliver du mere magtfuld blandt andet fordi du bliver højere. Helle Thorning-Schmidt brugte det bevidst over for Lars Løkke Rasmussen. På den anden side bliver din krop sat ind i en form, der løfter bagdelen og gør dig mere sexet. Men du går også mere usikkert, når du ifører dig en stilet.

Skoen bestemmer

Stilletterne gør altså noget godt for vores selvfølelse, men hvad med alle de andre sko? For selv om stilletterne måske i høj grad er en favorit, så er vi kvinder jo også fascinerede af støvler, sneakers og sandaler.

Og ifølge Emilia van Hauen kan de alle noget forskelligt.

– Sko er en konstruktion, der står selv og kan ses som en selvstændig skulptur. Man behøver ikke en krop for at udtrykke sig, for der er en meget stor symbolværdi i skoen, og skoen er et kunstværk i sig selv. Skoen bestemmer, hvilket udtryk du får. Den definerer din stil lige den dag. Skoen sætter dagsordenen for, hvad du vil signalere.

Vi kan alle se for os, hvordan en klassisk sort kjole fremstår på en måde med et par militærstøvler, mens den får et andet udtryk, hvis du mikser den samme sorte kjole med et par stiletter. Og igen et tredje udtryk med et par sneakers. Med de tre outfits vil du komme til at udtrykke noget helt forskelligt, og det er ifølge Emilia Van

Når du har en stilet på, bliver du mere magtfuld, blandt andet fordi du bliver højere.

Hauen lige præcis det, sko kan. Samtidig er skoene med til at give os en mere formel position, som vi delvist lægger fra os, idet vi tager skoene af.

– Fødderne er noget meget intimt, så når du smider skoene, sender du et signal om, at du føler dig tryk i situation. Du smider kun skoene, hvis du føler dig godt tilpas, for du ville aldrig gå rundt uden sko på i det offentlige rum, på en date eller til en fest. Så når du smider benene op i sofaen og har taget dine sko af, så har du samtidig afvæbnet dig selv på mange måder. Vores sko har altid været en form for beskyttelse, så når du smider dem, giver du også et signal om, at nu smider du din sikkerhed. ■

Sociolog Emilia van Hauen: SKOEN SÆTTER DAGSORDENEN

Der er mange måder at bevæge sig rundt på. Men det er nu rarest med sko på fødderne. Det var faktisk derfor, skoene i sin tid blev fremstillet – for at beskytte vores fødder mod hårde overflader og forskelligartet klima. I dag har skoene imidlertid fået en større æstetisk

værdi – ikke mindst for vi kvinder. Skoens praktiske funktion bliver ofte tilsidesat til fordel for mere visuelle overvejelser, og sko er i dag en beklædningsgenstand, hvis værdi som tilbehør er afgørende. Men hvorfor er vi så fascinerede af lige netop sko?